

Lokale Inclusie – een Toegangsbewijs

Het VN Verdrag Handicap en gemeenten
In juli 2016 heeft Nederland het VN-Verdrag rechten voor mensen met een handicap (verder: VN-Verdrag) geratificeerd. Dit verdrag is al in 2006 door de VN vastgesteld met de bedoeling dat het wereldwijd wordt toegepast. Alle gemeenten zijn verplicht om een beleidsplan te maken waarin beschreven wordt hoe er toegewerkt wordt naar een inclusieve samenleving. Dat gebeurt bij voorkeur in de vorm van één integraal plan voor het hele sociaal domein in een 'Lokale Inclusie Agenda'.

Besluit Toegankelijkheid
Het 'Besluit toegankelijkheid' verplicht daarnaast dat alle maatschappelijk sectoren, dus ook de overheid, een actieplan maken waarin zij aangeven hoe zij werken aan de geleidelijke verwezenlijking van de algemene toegankelijkheid. Dit besluit is een uitwerking van artikel 2a van de Wet gelijke behandeling op grond van chronische handicap of ziekte. In dit besluit gaat het niet alleen om een visie, beleid en plannen, maar ook om concrete activiteiten en maatregelen.

Doel van het VN-Verdrag
Het VN-Verdrag heeft als doel dat de wereld inclusief wordt en daarmee toegankelijk voor iedereen. De samenleving moet ervoor zorgen dat de achterstanden die mensen met een beperking ervaren om volwaardig mee te kunnen doen, worden weggenomen. Het betreft een mensenrechtenverdrag dat de rechten van mensen met een beperking of chronische ziekte op gelijke behandeling en participatie beschrijft. Om deze (mensen)rechten te realiseren, is het belangrijk dat de toegankelijkheid van onderwijs, werk, wonen, omgeving, informatie, gebouwen, mobiliteit, passende zorg en ondersteuning, participatie en dienstverlening goed geregeld zijn. Kort gezegd streeft het VN-Verdrag voor alle mensen met een beperking of chronische ziekte naar gelijkheid, solidariteit, autonomie en participatie voor iedereen.

Een aanpak
De samenleving dat zijn wij zelf. Vanuit dat gedachtegoed heeft Zorgbelang Groningen een plan van aanpak ontwikkeld waarmee we willen inzetten op ontmoeting, verbinding en vooral ook bewustwording.

zorgbelang Groningen

Stappenplan Vereniging Nederlandse Gemeenten
De VNG stelt een stappenplan voor om lokale inclusie te realiseren. In dat plan worden de volgende punten benoemd:

1. Agendeer het thema
2. Organiseer ervaringsdeskundigheid
3. Werk samen met partners
4. Bepaal de lokale koers
5. Breng focus aan
6. Kies voor een integrale aanpak
7. Investeer in goede communicatie
8. Zorg voor een goede organisatie
9. Ga aan de slag
10. Borg de inzet en werk aan doorontwikkeling
11. Geef het goede voorbeeld

Stap 2 t/m 6
Sociale inclusie in de volle breedte van de samenleving vraagt een integraal plan waarin alle aspecten van het gedachtegoed *Iedereen doet Mee* aan de orde komen. Om hiermee een begin te kunnen maken is bewustwording en met een open blik naar de eigen omgeving en het eigen handelen kijken een goede start.

Wij stellen voor dat op verschillende niveaus binnen de gemeentelijke organisatie bijeenkomsten georganiseerd worden over deze thema's. In elke bijeenkomst komen betrokken ervaringsdeskundigen aan het woord die de thema's zichtbaar maken. Deze ervaringsdeskundigen kunnen via Zorgbelang ingehuurd worden, maar komen bij voorkeur uit de eigen gemeente. Het zijn met name de lokale partners die heel goed aan kunnen geven waar er ruimte is voor verbetering.

Bijeenkomsten zullen met regelmaat herhaald moeten worden om duurzaam effect te sorteren, de voortgang te monitoren en tot een integrale aanpak te komen. We onderscheiden drie fasen in de bijeenkomsten, te weten bewustwording, omarmen en verduurzamen.

Resultaat is een door Zorgbelang vormgegeven toegangsbewijs voor een inclusieve samenleving, op maat gemaakt voor uw gemeente. Uitgangspunt zijn de door u benoemde stappen die wij visualiseren en toetsen bij verschillende doelgroepen. Zo brengen wij samen met u de voortgang van de inclusieagenda in kaart en wordt zichtbaar waar de aandachtspunten liggen.

De bijeenkomsten
De bijeenkomsten die wij voorstellen hebben zijn telkens gericht op een andere doelgroep. Dat kan zijn een andere laag van de gemeentelijke organisatie of de inwoners van de gemeente. De bijeenkomsten kunnen in willekeurige volgorde of gelijktijdig georganiseerd worden.

1. De ambtelijke organisatie – 2 of 3 keer

Om de ambtelijke organisatie mee te nemen in de fasen bewustwording, omarmen en verduurzamen zullen we allereerst het belang van de lokale inclusie benadrukken. Dit doen we door ervaringen te delen, (on)toegankelijkheid te laten ervaren, slimme oplossingen te bespreken en de voordelen zichtbaar te maken.
De voordelen zitten met name in begrip voor de ander en het 'in contact' zijn met datgene wat nog onbekend is. Wij laten zien hoe dit niet alleen een kostenbesparing en nieuwe collega's oplevert, maar bovendien een verrijking is van de organisatie waarin men werkzaam is.

2. Ondernemers – 2 of 3 keer

De ondernemers in de gemeente zijn gebaat bij een uitnodigende inrichting en een gastvrije uitstraling om zoveel mogelijk klanten en burgers te kunnen bereiken. Gastvrijheid is een bekend begrip voor de ondernemers en bedrijven in de toeristisch recreatieve sector, maar is minder gebruikelijk bij bedrijven in de overige sectoren. Toch is het ook voor deze ondernemers belangrijk te kijken naar de fysieke, maar ook naar de digitale en sociale toegankelijkheid. Goed gastheerschap staat voor elke onderneming immers synoniem voor meer inkomsten en/of klanten.

Ervaringsdeskundigen vertellen hoe de fysieke en/of digitale toegankelijkheid verbeterd kunnen worden en wat dit oplevert.

In de meeste gemeenten zijn mensen actief in een werkgroep toegankelijkheid. Deze mensen weten als geen ander waar de obstakels zitten en hoe deze op misschien wel relatief eenvoudige wijze weggenomen kunnen worden. Zij gaan hier graag het gesprek over aan met de ondernemers of vertegenwoordigers van de plaatselijke ondernemersverenigingen onder het genot van een kop koffie.

3. Inwoners – 2 of 3 keer

Ook de inwoners van de gemeente willen graag betrokken worden bij een lokale inclusie agenda. Het zal hier met name gaan om de burgers die, al dan niet samen met dorpscoördinatoren of gebiedsregisseurs, graag meedenken over het welzijn en welbevinden in de gemeente. Welzijn en welbevinden kunnen betrekking hebben op een zo maximaal mogelijke vrijheid van bewegen tot gehoord en gezien te worden door de gemeentelijke organisatie. Immers, de inclusieve samenleving, dat zijn wij samen.

4. College van Burgemeester & Wethouders en Gemeenteraadsleden - 1 keer per 4 jaar

Niet in de laatste plaats is het belangrijk om ook een bijeenkomst te organiseren voor de bestuurlijke laag van de gemeentelijke organisatie. Door ook aan deze doelgroep de (on)toegankelijkheid zichtbaar te maken, kan gewerkt worden aan het vergroten van het vertrouwen in de politiek. Het organiseren van toegankelijke verkiezingen leveren een verhoging van het aantal kiezers op en maken politieke participatie voor een bredere groep mensen mogelijk.

De kracht van de herhaling
Het spreekt voor zich dat de bijeenkomsten op verschillende momenten herhaald moeten worden om de gewenste resultaten te behalen en het gedachtegoed te verduurzamen. Samen werken aan een inclusieve samenleving gaat niet vanzelf en verdient doorontwikkeling. Dit kan door bijvoorbeeld af te spreken dat iedere notitie van de gemeentelijke organisatie voor verspreiding beoordeeld moet worden op begrijpelijk taalgebruik. Voor inrichting van de omgevingswet is het belangrijk een divers palet aan partijen vanaf het begin mee te laten praten om zo zaken aan de voorkant goed te regelen.

De kosten
Uiteraard zijn er kosten verbonden aan voorgesteld plan van aanpak en onze begeleiding. Wij maken deze in de bijlage inzichtelijk.